

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 12 oktober 2017*

”Begäran om förhandsavgörande – Straffrättsligt samarbete – Direktiv 2010/64/EU – Artikel 3.1 – Rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden – Översättning av ’väsentliga handlingar’ – Begreppet väsentliga handlingar – Strafföreläggande som meddelats efter ett förenklat ensidigt förfarande och enligt vilket den berörde påförs böter för en mindre förseelse”

I mål C-278/16,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Landgericht Aachen (regional domstol i Aachen, Tyskland) genom beslut av den 6 maj 2016, som inkom till domstolen den 19 maj 2016, i brottmålet mot

Frank Sleutjes,

ytterligare deltagare i rättegången:

Staatsanwaltschaft Aachen,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.L. da Cruz Vilaça, domstolens vice ordförande A. Tizzano (referent), samt domarna E. Levits, M. Berger och F. Biltgen,

generaladvokat: N. Wahl,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Frank Sleutjes, genom C. Peters, Rechtsanwalt,
- Tysklands regering, genom M. Hellmann och T. Henze, båda i egenskap av ombud,
- Tjeckiens regering, genom J. Vlácil och M. Smolek, båda i egenskap av ombud,
- Nederländernas regering, genom M. Bulterman och M. de Ree, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom R. Troosters och S. Grünheid, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

och efter att den 11 maj 2017 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU av den 20 oktober 2010 om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 280, 2010, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål brottmål mot Frank Sleutjes angående obehörigt avvikande från trafikolycksplats.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 I skälen 14, 17 och 30 i direktiv 2010/64 anges följande:

”(14) Rätten till tolkning och översättning för personer som inte talar eller förstår förfarandespråket följer av artikel 6 i [Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950], såsom den har tolkats i rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Detta direktiv främjar tillämpningen av denna rättighet i praktiken. Syftet med detta direktiv är därför att garantera misstänkta eller tilltalade personers rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden för att säkerställa dessa personers rätt till en rättvis rättegång.

...

(17) Detta direktiv bör säkerställa att kostnadsfritt och lämpligt språkligt stöd tillhandahålls, som möjliggör för misstänkta eller tilltalade personer som inte talar eller förstår förfarandespråket att fullt ut utöva sin rätt till försvar, och garanterar att förfarandena går rättvist till.

...

(30) För att kunna garantera rättvisa förfaranden är det nödvändigt att väsentliga handlingar, eller åtminstone relevanta avsnitt i sådana handlingar, översätts för misstänkta eller tilltalade i enlighet med detta direktiv. Vissa handlingar bör i detta hänseende alltid betraktas som väsentliga handlingar och bör därför översättas, såsom beslut om att frihetsberöva en person, anklagelser eller åtal samt domar. Det ankommer på medlemsstaternas behöriga myndigheter att själva, på eget initiativ eller på begäran av misstänkta eller tilltalade eller deras försvarare, avgöra vilka andra handlingar som är väsentliga för att garantera att förfarandena går rättvist till och som därför också bör översättas.”

- 4 Artikel 1 i direktiv 2010/64 har rubriken ”Syfte och tillämpningsområde” och i punkterna 1 och 2 i denna artikel föreskrivs följande:

”1. I detta direktiv fastställs bestämmelser om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden och förfaranden för verkställighet av en europeisk arresteringsorder.

2. Den rättighet som avses i punkt 1 ska tillämpas på personer från den tidpunkt när de, genom ett officiellt meddelande eller på annat sätt, av en medlemsstats behöriga myndigheter görs medvetna om att de är misstänkta eller anklagade för att ha begått ett brott fram till dess att förfarandena avslutas, vilket ska förstås som det slutgiltiga avgörandet av frågan om de har begått brottet, inbegripet, i tillämpliga fall, bestämning av påföljd och slutligt avgörande av eventuellt överklagande.”

- 5 Artikel 3.1 och 3.2 i direktivet, med rubriken ”Rätt till översättning av väsentliga handlingar” har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna ska se till att misstänkta eller tilltalade som inte förstår eller talar förfarandespråket inom rimlig tid får en skriftlig översättning av alla handlingar som är väsentliga för att garantera att de kan utöva sin rätt till försvar och för att garantera att förfarandena går rättvist till.

2. Till väsentliga handlingar hör beslut om frihetsberövande, anklagelser eller åtal samt domar.”

Tysk rätt

GVG

- 6 I 187 § första stycket Gerichtsverfassungsgesetz (lagen om domstolsväsendet) (nedan kallad GVG) som införlivar direktiv 2010/64/EU föreskrivs att en tilltalad som inte behärskar tyska språket ska tilldelas en tolk eller översättare, såvitt det är nödvändigt för dennes utövande av rätten till försvar i straffprocessen.
- 7 Enligt 187 § andra stycket GVG krävs för att en tilltalad som inte behärskar det tyska språket ska kunna utöva sin rätt till försvar som huvudregel att beslut om frihetsberövande samt åtalshandlingar, strafförelägganden och ännu icke lagakraftvunna domar översätts skriftligen.

StPO

- 8 I 37 § tredje stycket Strafprozessordnung (straffprocesslagen) (nedan kallad StPO) föreskrivs att det enda som ska delges en tilltalad som inte behärskar det tyska språket är ”domen” (*Urteil*), samt en översättning av den till ett språk som den tilltalade förstår.
- 9 407 § och följande paragrafer i StPO reglerar strafförelägganden (*Strafbefehle*).

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 10 Den 2 november 2015 utfärdade Amtsgericht Düren (Dürens lokala domstol), på begäran av Staatsanwaltschaft Aachen (åklagarmyndigheten i Aachen), med tillämpning av 407 § och följande §§ i StPO ett strafföreläggande mot den nederländske medborgaren Frank Sleutjes genom vilket denne bland annat påfördes böter för obehörigt avvikande från trafikolycksplats.
- 11 Strafföreläggandet innehöll en besvärshänvisning i vilken angavs att strafföreläggandet endast trädde i kraft och blev verkställbart om Frank Sleutjes inte inom två veckor från delgivningen, på tyska, bestred strafföreläggandet vid Amtsgericht Düren (Dürens lokala domstol) skriftligen eller genom muntlig framställan som registrerats på den domstolens kansli.
- 12 Den 12 november 2015 delgavs Frank Sleutjes strafföreläggandet i fråga. Strafföreläggandet var avfattat på tyska och en översättning till nederländska bifogades, men endast avseende besvärshänvisningen.

- 13 Genom e-brev som sändes till Amtsgericht Düren (Dürens lokala domstol) den 24 november och den 26 november 2015 angav Frank Sleutjes, på nederländska, sin inställning till det strafföreläggande som utfärdats gentemot honom. Genom e-brev av den 1 december 2015 upplyste den domstolen Frank Sleutjes om skyldigheten att avfatta alla e-brev som skickas till den på tyska.
- 14 Den 1 december 2015 bestred även Frank Sleutjes advokat strafföreläggandet per telefax och begärde att den försuttna tiden skulle återställas. Genom beslut av den 28 januari 2016 avvisade domstolen bestridandet med hänvisning till att fristen hade gått ut och avslog begäran om återställande av försutten tid.
- 15 Frank Sleutjes överklagade omedelbart detta beslut till den hänskjutande domstolen, Landgericht Aachen (regional domstol i Aachen, Tyskland).
- 16 Den hänskjutande domstolen anser att de två e-brev som Frank Sleutjes sände den 24 november respektive 26 november 2015 inte utgjorde ett giltigt bestridande, trots att de inkom till Amtsgericht Düren (Dürens lokala domstol) inom fristen för bestridande. Även om det antas att e-brev uppfyller formföreskriften i tysk rätt enligt vilken bestridandet ska göras skriftligen avfattades e-breven i vart fall inte på tyska. Således ska Frank Sleutjes bestridande avvisas, eftersom han informerats på nederländska om skyldigheten att avfatta bestridandet på tyska.
- 17 Emellertid har den hänskjutande domstolen erinrat om att det i 37 § tredje stycket StPO föreskrivs att en tilltalad som inte behärskar det tyska språket måste delges "domen" tillsammans med en översättning av den på ett språk som den tilltalade förstår. Vidare föreskrivs i 187 § andra stycket GVG att det i princip är nödvändigt att översätta, bland annat, strafförelägganden och domar som inte vunnit laga kraft.
- 18 I detta sammanhang har den hänskjutande domstolen ställt sig frågan huruvida begreppet "dom" (*Urteil*) i den mening som avses i 37 § tredje stycket StPO, tolkat mot bakgrund av artikel 3 i direktiv 2010/64, också bör omfatta strafförelägganden (*Strafbefehle*). Om frågan besvaras jakande ska delgivningen av strafföreläggandet gentemot Frank Sleutjes anses vara ogiltigt, eftersom ingen översättning av hela texten till nederländska bifogades strafföreläggandet, vilket innebär att fristen för bestridande inte ens har börjat löpa.
- 19 Mot denna bakgrund beslutade Landgericht Aachen (regional domstol i Aachen) att vilandeförklara målet och att ställa följande fråga till EU-domstolen:

"Ska artikel 3 i [direktiv 2010/64] tolkas så, att begreppet 'dom' (*Urteil*) i 37 § tredje stycket [StPO] även omfattar strafförelägganden (*Strafbefehle*) i den mening som avses i 407 § och följande paragrafer [StPO]?"

Prövning av tolkningsfrågan

- 20 Innan tolkningsfrågan besvaras ska det påpekas att den tyska regeringen i sitt skriftliga yttrande, i motsats till den hänskjutande domstolen, gjort gällande att tillämpliga nationella bestämmelser ger den misstänkte rätt till en översättning av strafföreläggandet och det bestridande som gjorts av detta föreläggande, vilket innebär att utgången av målet inte beror på svaret på denna fråga, som därför saknar betydelse.
- 21 Domstolen erinrar om att det enligt domstolens fasta rättspraxis, inom ramen för det samarbete mellan den och de nationella domstolarna som införts genom artikel 267 FEUF, uteslutande ankommer på den nationella domstolen, vid vilken målet anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till

EU-domstolen. EU-domstolen är följaktligen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts av den nationella domstolen avser tolkningen av unionsrätten (dom av den 6 september 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punkt 19, och dom av den 8 december 2016, Eurosaneamientos m.fl., C-532/15 och C-538/15, EU:C:2016:932, punkt 27).

- 22 Följaktligen presumeras nationella domstolars frågor om tolkningen av unionsrätten vara relevanta. Dessa frågor ställs mot bakgrund av den beskrivning av omständigheterna i målet och tillämplig lagstiftning som den nationella domstolen på eget ansvar har lämnat och vars riktighet det inte ankommer på EU-domstolen att pröva. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom av den 8 december 2016, Eurosaneamientos m.fl., C-532/15 och C-538/15, EU:C:2016:932, punkt 28 och där angiven rättspraxis).
- 23 I förevarande fall framgår det inte tydligt av de handlingar som EU-domstolen har tillgång till att en av ovannämnda situationer föreligger i det nationella målet. Vidare ankommer det inte heller på EU-domstolen att pröva den tolkning av nationell rätt som den hänskjutande domstolen har gjort.
- 24 Den fråga som har ställts ska följaktligen besvaras.
- 25 Den hänskjutande domstolen har ställt frågan för att få klarhet i huruvida artikel 3 i direktiv 2010/64 ska tolkas så, att en handling, såsom ett strafföreläggande som föreskrivs i nationell rätt för att beivra mindre förseelser och som utfärdas av domstol efter ett förenklat ensidigt förfarande, utgör en "väsentlig handling" i den mening som avses i artikel 3.1 i direktivet, av vilken misstänkta eller tilltalade som inte behärskar språket för förfarandet ska erhålla en skriftlig översättning, i enlighet med de formella krav som uppställs i denna bestämmelse, för att garantera att de kan utöva sin rätt till försvar och för att garantera att förfarandena går rättvist till.
- 26 För att besvara denna fråga ska det erinras om att rätten till tolkning och översättning enligt artikel 1.1 i direktiv 2010/64 bland annat gäller vid straffrättsliga förfaranden. I artikel 1.2 i direktivet anges dessutom att denna rättighet ska tillämpas på personer från den tidpunkt då de av en medlemsstats behöriga myndigheter görs medvetna om att de är misstänkta eller anklagade för att ha begått ett brott fram till dess att förfarandena avslutas, vilket ska förstås som det slutgiltiga avgörandet av frågan om de har begått brottet, inbegripet, i tillämpliga fall, bestämning av påföljd och slutligt avgörande av eventuellt överklagande.
- 27 Situationen för en person som Frank Sletjes – där personen i fråga har bestritt ett strafföreläggande som utfärdats mot honom eller henne med tillämpning av 407 § och följande paragrafer i StPO och där det i ett mål om överklagande prövas huruvida bestridandet ska avvisas – omfattas således uppenbarligen av tillämpningsområdet för direktiv 2010/64. En sådan person ska följaktligen ha rätt till tolkning och översättning enligt direktivet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 oktober 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, punkt 27).
- 28 När det gäller frågan huruvida denna rätt i förevarande fall rör strafföreläggandet erinrar domstolen om att det i artikel 3.1 i direktiv 2010/64 föreskrivs att misstänkta eller tilltalade som inte förstår språket för förfarandet ska erhålla en skriftlig översättning av alla "handlingar som är väsentliga".
- 29 I detta hänseende preciseras i artikel 3.2 i direktivet att till dessa handlingar hör beslut om frihetsberövande, anklagelser eller åtal samt domar.

- 30 Det framgår av de handlingar som ingetts till domstolen samt av punkterna 20 och 60 i domen av den 15 oktober 2015, Covaci (C-216/14, EU:C:2015:686), att ett strafföreläggande enligt tysk rätt antas efter ett förenklat förfarande i vilket delgivningen av strafföreläggandet inte sker förrän domstol har prövat huruvida anklagelsen är välgrundad och att delgivningen utgör det första tillfället då den misstänkte upplyses om den anklagelse som riktas mot vederbörande. Om denne inte bestrider strafföreläggandet inom två veckor från delgivningen vinner strafföreläggandet laga kraft och de påföljder som föreskrivs blir verkställbara.
- 31 Under dessa förhållanden utgör ett sådant strafföreläggande både ett åtal och en dom i den mening som avses i artikel 3.2 i direktiv 2010/64.
- 32 Vidare framgår det, såsom generaladvokaten påpekade i punkt 33 i sitt förslag till avgörande, av såväl skälen 14, 17 och 30 i direktivet som själva lydelsen av artikel 3, särskilt artikel 3.1, i direktivet att rätten till översättning som föreskrivs däri har utformats för att garantera att de berörda personerna kan utöva sin rätt till försvar och för att garantera att förfarandena går rättvist till (dom av den 15 oktober 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, punkt 43).
- 33 När ett strafföreläggande, såsom det som är aktuellt i det nationella målet, endast är utfärdat på språket för förfarandet i fråga till en person trots att denna inte behärskar detta språk, kan denna person inte förstå vad den anklagas för och kan således inte på ett verkningfullt sätt utöva sin rätt till försvar om personen inte erhåller en översättning av strafföreläggandet till ett språk som personen förstår.
- 34 Det framgår av det ovan anförda att tolkningsfrågan ska besvaras på följande sätt. Artikel 3 i direktiv 2010/64 ska tolkas så, att en sådan handling som ett strafföreläggande som föreskrivs i nationell rätt för att beivra mindre förseelser och som utfärdas av domstol efter ett förenklat ensidigt förfarande, utgör en ”väsentlig handling” i den mening som avses i artikel 3.1 i direktivet, av vilken misstänkta eller tilltalade som inte behärskar språket för förfarandet ska erhålla en skriftlig översättning, i enlighet med de formella krav som uppställs i denna bestämmelse, för att det ska kunna garanteras att de kan utöva sin rätt till försvar och att förfarandena går rättvist till.

Rättegångskostnader

- 35 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

Artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU av den 20 oktober 2010 om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden ska tolkas så, att en sådan handling som ett strafföreläggande som föreskrivs i nationell rätt för att beivra mindre förseelser och som utfärdas av domstol efter ett förenklat ensidigt förfarande, utgör en ”väsentlig handling” i den mening som avses i artikel 3.1 i direktivet, av vilken misstänkta eller tilltalade som inte behärskar språket för förfarandet ska erhålla en skriftlig översättning, i enlighet med de formella krav som uppställs i denna bestämmelse, för att det ska kunna garanteras att de kan utöva sin rätt till försvar och att förfarandena går rättvist till.

Underskrifter